

**ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ:
ВИКОРИСТАННЯ ПОНЯТІЙНО-КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ
У ДОСЛІДЖЕННЯХ ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ В УКРАЇНІ**

Телуха Є.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У сучасній науковій літературі, присвяченій вивченню українського волонтерського руху, чітко простежується недостатня увага до методологічних основ дослідження, зокрема – до використання точного понятійно-категоріального апарату. Методологія, яка передбачає обов'язкове та однозначне визначення термінів, нерідко ігнорується, що призводить до плутанини в термінах, наукових суперечок і появи сумнівних гіпотез. Автор даної статті наполягає на відокремленні термінів: «волонтерство», «волонтерська діяльність» – від таких понять та термінів як: «філантропія», «добročинність», «благодійництво», «благодійна діяльність» та «меценатство». Хоча ці терміни мають спільні риси, вони не є синонімами і мають різне значення, тому їхнє змішування веде до викривлення суті волонтерства як соціального явища. Так, у дисертаційному дослідженні В. Сірко за темою «Адміністративно-правове регулювання волонтерської діяльності в Україні», були допущені саме такі помилки. Це призвело до суттєвого викривлення хронології всієї історії волонтерства. У своїй роботі Вікторія Сірко зазначає: – «Аналіз законодавства України щодо волонтерської діяльності надав можливість виокремити ряд історичних етапів: від 996 року (видання Статуту «Про десятини, суди та людей церковних» князем Володимиром Святославовичем) до 1918 року (Жовтневий переворот)», зокрема у зазначений період авторкою характеризуються різноманітні правові документи з використанням термінів «волонтер» та «законодавство України», що не має взагалі ніякого історичного, а тим паче хронологічного підґрунтя [1].

Таким чином, конкретне й обґрунтоване використання термінології дозволяє не лише уникнути помилкових інтерпретацій, але й підвищити якість наукових досліджень. Формування чіткої термінологічної бази допомагає відмежувати волонтерство від суміжних форм громадської активності, що сприятиме зниженню кількості спірних тлумачень у науковому дискурсі.

Отже, понятійно – категоріальний апарат відіграє ключову роль у формуванні однозначного наукового підходу до вивчення волонтерської діяльності, забезпечуючи чітке розуміння термінів і унеможливлюючи їхнє викривлення.

Література:

1. Телуха Є.В. Історіографія волонтерської діяльності в Україні часів екстремальних випробувань: методологічні проблеми полідисциплінарності. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. – 2024. – Вип. 39. – С. 48-56.